

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Levnet og Meeninger (DK)

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 102. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540297309824/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

følesløs Dosmer, en purus putus Pfligmaticus – Jeg tør ikke paastaae dette ligefrem – Og dog kan jeg ikke begribe, hvorledes en om, følesom, vittig, munter og virksom Sjæl, nogentid kan vennes til at taale sin egen naturlige Heede stærkt forøget ved en fremmed, uden at blive sværmerisk, løbsk, uregjerlig derved – det er at sige, jeg kan ikke begribe hvorledes man kan venne Krud til simile claudicans at ligge ved Siden af Ild, uden at springe i Luftien – Hvorledes alting er, saa er det vist, at jeg, som uroest besidder en af de varmere Sjæle, ved ingen Øvelse, ved ingen Vane, endnu har kundet bringe det til at taale meer – mine Concepter uskadte – end saadan en stakkels Flaske Viin fra Mayn-Strømmens Bredde eller fra RhoneFlodens Bredde; som Herr von ThundernTrunk drikker i to Drik for at væde sin Gane – Det er vist, at den indtil denne Time giver mig al den Munterhed, som jeg med en god Samvittighed kan tillade mig – at jeg ikke kan gaae et Skrit længer, uden at blive en Nar – og at jeg af to onde Ting heller undertiden vil blive en Nar ved to Flasker, end ikke kunde blive det ved sex – De stærke Herrer, som kan taale meget, vil see heraf, at jeg ikke har nogen synderlig Credit for dem – og at jeg i min Rangforordning sætter dem endnu en Classe dybere ned, end dem, som undertiden rout de bon drikke sig en Ruus paa, quibus crapula interdum obrepit, som det vederfoer den gode Fader Augustin – endskjønt jeg legger min Haand paa mit Bryst, og vidner, at jeg med denne angrende Lærer, oprigtig beder – Herre forbarm dig over mig, at det altid maae være langt fra mig! – Hvad jeg for vilde have sagt om vor KirkeFader, var, at man hverken med Rimelighed og Billighed kan tilskrive denne skarpsindige, og fromme Lærere saa kold og vandagtig en Sjæl, som jeg forudsætter hos dem, der af Naturen kan taale megen stærk Drik uden Forandring i deres Forstand – eller beskyide ham for ved en lang Vane at have opnaaet denne Færdighed; om den ellers kan opnaaes allene derved – Efter mine Tanker har han følgelig ligefrem vildet sige – Jeg er ingen Drukkenbolt; men undertiden slaer jeg en Svair af –

Hvorfor er jeg dog ikke en Physiolog, eller i det mindste en Oinokoiolog, at jeg kunde udvikle alle de skønne Ting, jeg nu har skrevet, noget Kunstforstandigere? – Min kjære Herr Doctor Ching-Chung-ha-jeh, dersom vort danske Tungemaal, om et tusind Aar, som jeg vist haaber, bliver det moderne døde Sprog i Kampschatka, og jeg i Hensigt til mit Liv og Meeninger, en Autor classicus deri –

saa hav den Godhed, at skrive Noter til mig; og iblant andet ved dette Capitel at anføre alt, hvad jeg formodentlig har meent, og skulde have sagt – dersom jeg havde forstaaet mig selv! – Det er imellem os – Men for Deres Læsere maae De sige: – dersom jeg havde fundet det for got – E.E. At de fineste Nerver, som mødes i Cerebello, og ved hvis yderste Ender Sjælen sidder, for efter Gotbefindende at slaae dem an, ligesom en Capelmester sine Tangenter – ved en vis Grad af spirituøse Dunster nødvendig maae spændes saa stærk, at heele Musikken derover kommer i Uorden; undtagen de ere udviklede i saa meget Fit, saa mange olicagtige Vædsker, at disse Dunster vel ikke kan virke paa dem; men at de tillige blive saa slappe; at den gode Capelmester ved al sin Kunst kun kan afnode dem meget matte, neppe hørte, mindre følte Toner – I.Q.E.D. Jeg er ret glad over, at jeg intet forstaaer af al denne Tintamarre – thi dersom jeg og forstoed det, saa gad jeg dog ikke skrive et Bogstav meer derom; og dersom jeg gad, saa havde jeg ikke Tid – Der er endnu en Deel got Folk, som jeg i Forbigaaende maae tale et Par Ord til, førend jeg kan komme tilbage til min elskte Høy – –

Hvor blev den gode Caspar Maurenbrecher af? – Her – – Ney det var for grovt – Uhyre! – Prygle sin Kone! – Hugge Næsen af sin bedste Ven! – Skjælde sin Officeer – og det altsammen af Faldskab! – Thi for Resten var han en skikkelig Karl, som aldrig skulde fortørne en Kat – Uhyre siger jeg endnu engang, dersom jeg vidste, at jeg i mindste Maade havde smigret dig, da jeg for sagde, at du var meer Menniske, og bedre Menniske, end den følesløse, hvis tykhuudede Sjæl Vinden selv ikke kan virke paa – da skulde jeg uden Betænkning rive dette Blad i Stykker – Men endskjønt jeg virkelig troer, at du af Naturen er et bedre Menniske, saa troer jeg og det, som Erfarenhed nu bekræfter, at du kanst gjøre dig til et tigange verre – og at en langt uudsloetligere Skam, et langt større og skrekkeligere Ansvar hviler paa dig, naar du gjør det allene for at kildre dine Sandser – Jeg føler at jeg bliver alvorlig – Af Veyen Caspar! – Grib ham Vagt, at han kan blive arqebuseert jo før jo heller – om ikke for andet, saa fordi han næsten har bragt mig ud af det gode Lunne, som jeg altfor gerne vilde bringe tilbage med mig til min Høy – Og hvorfor bliver jeg nu meer alvorlig? – Hvorfor bluser min Kind? – Hvorfor truer denne tungthængende Taare, at slette min Skrift ud? – O mine Læsere! – o Himmel! – Hvormeget – hvormeget har jeg, som jeg vilde, at denne